TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Nhà máy Đạm Phú Mỹ: Công trình biểu tượng mở ra hướng đi bền vững cho công nghiệp hóa dầu Việt Nam

08:36 09/03/2026

Từ một quyết sách dũng cảm đến công trình biểu tượng, Nhà máy Đạm Phú Mỹ đã khẳng định tầm nhìn chiến lược của Đảng, Nhà nước và Petrovietnam trong việc gắn kết an ninh năng lượng với an ninh lương thực. Thành công của công trình không chỉ dừng lại ở các con số sản lượng hay doanh thu, mà còn mở ra hướng đi bền vững cho công nghiệp hóa dầu Việt Nam, dựa trên trí tuệ, bản lĩnh và sự bền bỉ của con người dầu khí.

Nhà máy đạm Phú Mỹ là công trình hóa dầu đầu tiên của Petrovietnam. Ảnh: Petrovietnam

Khẳng định tầm nhìn, vai trò trụ cột

Nhà máy Đạm Phú Mỹ là công trình hóa dầu đầu tiên của Petrovietnam, đặt nền móng cho ngành hóa dầu Việt Nam. Sau hơn hai thập kỷ vận hành, công trình góp phần bảo đảm an ninh lương thực và khẳng định vai trò tiên phong của Tập đoàn Công nghiệp - Năng lượng Quốc gia Việt Nam (Petrovietnam) trong phát

triển công nghiệp gắn với lợi ích quốc gia.

Gần ba thập kỷ trước, trong bối cảnh nền nông nghiệp Việt Nam vẫn phụ thuộc nặng nề vào nguồn phân bón nhập khẩu, bài toán an ninh lương thực luôn hiện hữu như một sức ép thường trực, quyết định mang tính lịch sử đã được đưa ra: xây dựng nhà máy sản xuất phân đạm từ khí thiên nhiên đầu tiên tại Việt Nam, mở lối cho công nghiệp hóa dầu non trẻ của đất nước.

Năm 2000, Chính phủ quyết định giao Tổng công ty Dầu khí Việt Nam (nay là Petrovietnam) triển khai Dự án Nhà máy Đạm Phú Mỹ, công trình thuộc khâu sau của ngành dầu khí, tận dụng khí thiên nhiên để sản xuất phân bón. Với tổng mức đầu tư 445 triệu USD, công suất thiết kế 740.000 tấn urê/năm, dự án được đặt tại Khu công nghiệp Phú Mỹ I (tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu cũ, nay là TP. Hồ Chí Minh), gắn với chiến lược phát triển Cụm Khí - Điện - Đạm của quốc gia.

Sau khi xem xét toàn diện, Bộ Chính trị, Ban Bí thư đã chỉ đạo đồng ý để Petrovietnam đầu tư xây dựng Nhà máy đạm và phát triển Cụm Khí - Điện - Đạm Phú Mỹ. Dự án chính thức khởi công ngày 27/3/2001. Với sự chỉ đạo quyết liệt của Chính phủ, sự đồng hành của Petrovietnam và tinh thần dấn thân của đội ngũ kỹ sư, công nhân, dự án đã hoàn thành trong 34 tháng - một tiến độ được đánh giá cao so với các công trình cùng loại trên thế giới. Đáng chú ý, chi phí đầu tư thực tế chỉ khoảng 380 triệu USD, tiết kiệm hàng chục triệu USD so với tổng dự toán được duyệt.

Ngày 21/9/2004, Nhà máy Đạm Phú Mỹ chính thức được bàn giao từ Liên danh nhà thầu Technip - Samsung cho chủ đầu tư, đánh dấu lần đầu tiên Việt Nam sở hữu một nhà máy sản xuất phân đạm hiện đại do chính đội ngũ kỹ sư, công nhân trong nước vận hành.

PVFCCo - Phú Mỹ đã cung ứng cho thị trường hơn 16,8 triệu tấn urê, hơn 1 triệu tấn NPK cùng hàng triệu tấn phân bón, hóa chất khác. Ảnh: PVFCCo

Kiến tạo tương lai xanh

Sự ra đời của Nhà máy Đạm Phú Mỹ đã làm thay đổi căn bản cán cân cung - cầu phân bón trong nước. Chỉ trong những năm đầu vận hành, nhà máy đã đáp ứng khoảng 40 - 50% nhu cầu phân đạm của cả nước. Từ chỗ lo thiếu lương thực, Việt Nam từng bước khẳng định vị thế là một trong những quốc gia xuất khẩu nông sản hàng đầu thế giới.

Được thành lập để tiếp nhận và vận hành Nhà máy Đạm Phú Mỹ, Tổng công ty Phân bón và Hóa chất Dầu khí (PVFCCo - Phú Mỹ) - đơn vị thành viên của Petrovietnam, từng bước trưởng thành từ một doanh nghiệp "đơn sản phẩm" thành nhà sản xuất phân bón và hóa chất hàng đầu Việt Nam. Từ chỉ có một sản phẩm urê ban đầu, PVFCCo - Phú Mỹ mở rộng sang sản xuất nhiều dòng phân bón khác như NPK công nghệ hóa học với hàng chục công thức khác nhau, DAP, Kali, SA, phân bón vi sinh, hữu cơ... chuyên biệt theo từng vùng thổ nhưỡng.

Chủ tịch HĐQT PVFCCo - Phú Mỹ Nguyễn Xuân Hòa cho biết, sau khi Nhà máy Đạm Phú Mỹ đi vào hoạt động, ngành trồng trọt và chăn nuôi đều có bước phát triển vượt bậc. Đến nay, Phú Mỹ đã cung ứng cho thị trường hơn 16,8 triệu tấn urê, hơn 1 triệu tấn NPK cùng hàng triệu tấn phân bón, hóa chất khác; đóng góp hơn 8.000 tỷ đồng vào ngân sách Nhà nước và dành hơn 1.400 tỷ đồng cho các hoạt động an sinh xã hội.

Trong bối cảnh đầy thách thức hiện nay, Tổng công ty kiên định duy trì vị thế nhà cung cấp phân bón hàng đầu, đồng thời đẩy mạnh ứng dụng khoa học - công nghệ nhằm phát triển các dòng sản phẩm chất lượng cao hơn, an toàn hơn và thân thiện với môi trường, bao gồm phân bón hữu cơ - vi sinh và các giải pháp dinh dưỡng thế hệ mới.

PVFCCo - Phú Mỹ cũng chú trọng phát triển hệ sinh thái dịch vụ hỗ trợ nông nghiệp, hướng dẫn nông dân tiếp cận các mô hình canh tác khoa học, cải tạo và tái tạo đất, sử dụng hiệu quả tài nguyên nước và chủ động thích ứng với biến đổi khí hậu.

Bảo dưỡng tổng thể Nhà máy Đạm Phú Mỹ. Ảnh: PVFCCo

Bên cạnh đó, xác định hóa chất sẽ là động lực tăng trưởng chiến lược trong giai đoạn tiếp theo. Định hướng hóa chất xanh và hóa chất siêu tinh khiết thể hiện cam kết mạnh mẽ của PVFCCo - Phú Mỹ trong đáp ứng các tiêu chuẩn ngày càng khắt khe.

Thông qua đầu tư công nghệ và mở rộng hợp tác với các đối tác chiến lược, PVFCCo hướng tới xây dựng một hệ sinh thái hóa chất hiện đại, bền vững và có chiều sâu. Song song với đó, tiếp tục đẩy nhanh tiến độ các dự án hạ tầng trọng điểm nhằm hoàn thiện chuỗi sản xuất và nâng cao năng lực vận hành của tổ hợp Nhà máy Đạm Phú Mỹ.

Ông Nguyễn Xuân Hòa, Chủ tịch HĐQT PVFCCo - Phú Mỹ nhấn mạnh, với sự đồng hành của Petrovietnam và các đối tác, PVFCCo - Phú Mỹ sẽ tiếp tục tạo ra giá trị lớn hơn cho nền nông nghiệp và kinh tế đất nước, xứng đáng với vai trò

doanh nghiệp chủ lực trong chiến lược bảo đảm an ninh lương thực và tăng trưởng xanh. Từ nơi những mẻ urê đầu tiên ra đời, hành trình hóa dầu Việt Nam đã được khai mở. Trên nền móng ấy, một tương lai xanh hơn, tự chủ hơn cho nông nghiệp và năng lượng quốc gia đang tiếp tục được kiến tạo.

Trần Mạnh